

Sukladno odluci Visokog trgovačkog suda RH broj Pž-420/05 od 06.ožujka 2008. autorsko pravo je apsolutno pravo i djeluje erga omnes. Povredu autorskog prava čini svatko tko na bilo koji način sudjeluje u neovlaštenom iskorištavanju autorskog djela. Autor odnosno nositelj autorskog prava ima isključivo pravo na priopćavanje autorskog djela javnosti, a to pravo obuhvaća, između ostalog, i javno priopćavanje fiksiranog djela prema članku 25. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, a odnosi se na prostore koji su pristupačni javnosti. U takav se oblik ubraja i fotografija na panou koji se nalazi u prostoru pristupačnom javnosti.

Naime, u skladu s člankom 12. stavak 2. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (Nar. nov., br. 167/03 i 79/07 - u nastavku teksta: ZAPSP), autorom se smatra osoba čije je ime, pseudonim, umjetnički znak ili kod na uobičajen način označen na primjercima autorskog djela ili pri objavi autorskog djela, dok se ne dokaže suprotno. Ako autor nije poznat niti se može odrediti prema odredbi stavka 1. toga članka, smatra se da je autorsko pravo ovlašten ostvarivati za izdano djelo nakladnik koji je autorsko djelo zakonito izdao, a za objavljeno, ali neizdano djelo, osoba koja je autorsko djelo zakonito objavila.

Pravilno je prvostupanjski sud utvrdio iz priloženog reklamnog prospekta, da ga je objavio tužitelj te da je tužitelj ovlašten ostvarivati autorska prava na predmetnoj fotografiji. Budući da se radi o oborivoj presumpciji, na tuženicima je bio teret dokaza suprotnog.

S obzirom na to da tuženici do zaključenja glavne rasprave nisu dokazali suprotno, pravilno je prvostupanjski sud odbio prigovor nedostatka aktivne legitimacije kao neosnovan.

Prigovor promašene pasivne legitimacije nije osnovan. U skladu s člankom 18. ZAPSP-a, autor ima isključivo pravo sa svojim autorskim djelom i koristima od njega činiti što ga je volja, te svakog drugog od toga isključiti, ako zakonom nije drukčije određeno. To pravo obuhvaća osobito pravo reproduciranja, pravo distribucije, pravo priopćavanja autorskog djela javnosti i pravo prerade. Iz toga slijedi da je autorsko pravo apsolutno pravo i djeluje erga omnes. Povredu čini svatko tko na bilo koji način sudjeluje u neovlaštenom iskorištavanju autorskog djela.

Pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da je drugotuženik, kao vlasnik panoa na kojima su objavljeni predmetni veleplakati, dopustio njihovo postavljanje i tako sudjelovao u javnom priopćavanju predmetnog fotografskog djela.

Pogrešno se drugotuženik poziva na Zakon o javnom priopćavanju, koji se ne primjenjuje u ovom konkretnom predmetu. Ovdje se radi o isključivom pravu autora (odnosno nositelja autorskog prava) na priopćavanje autorskog djela javnosti, a to pravo obuhvaća, između ostalog, i javno priopćavanje fiksiranog djela prema članku 25. ZAPSP-a, a odnosi se na prostore koji su pristupačni javnosti. Budući da se drugotuženikovi panoi nesumnjivo nalaze u prostoru koji su pristupačni javnosti i na kojoj je predmetna fotografija fiksirana, takav oblik korištenja definiran je navedenim člankom.

U skladu s člankom 172. ZAPSP-a, tužitelj ima pravo na zaštitu svog prava koje mu je protupravno povrijeđeno. Pravo na zaštitu ovlašćuje nositelja da od osobe koja je to pravo povrijedila zahtijeva, između ostalog, plaćanje naknade za neovlašteno korištenje, plaćanje zakonom određenih penala i dr.

Dakle, nositelj prava može zahtijevati naknadu koja je uobičajena za tu vrstu korištenja, u skladu s člankom 179. stavak 1. ZAPSP-a.

Radi se o naknadi koju bi uobičajeno ostvario u određenom mjestu i u određeno vrijeme za određeno autorsko djelo, da je u normalnom tijeku stvari (ponude i potražnje) s tuženicima sklopio ugovor o korištenju autorskog djela.